

มคอ.3 รายละเอียดของรายวิชา

Course Specification

0107231 ประวัติศาสตร์ภาคใต้
(History of Southern Thailand)

รายวิชานี้เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร ศศ.บ. ประวัติศาสตร์
สาขาวิชาสังคมศาสตร์
หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2560
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยทักษิณ

หมวดที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. รหัส ชื่อรายวิชา จำนวนหน่วยกิต รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน รายวิชาที่เรียนพร้อมกัน และคำอธิบายรายวิชา

0107331 ประวัติศาสตร์ภาคใต้

3(2-2-5)

History of Southern Thailand

บูรพวิชา :-

ควบคู่ :-

พัฒนาการทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมของท้องถิ่นภาคใต้ประเทศไทย ตั้งแต่สมัยประวัติศาสตร์จนถึงปัจจุบัน โดยมีการฝึกปฏิบัติภาคสนาม

Development of politics, economics, and society of Southern of Thailand from the historical period to the present with the requirement of field trips

2. ประเภทของรายวิชา

- ศึกษาทั่วไป
- วิชาพื้นฐานเฉพาะด้าน
- วิชาเอกบังคับ
- วิชาเอกเลือก
- วิชาโท
- วิชาเลือกเสรี

3. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน

อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา ผศ. ดร. พรชัย นาคสีทอง

อาจารย์ผู้สอน ผศ. ดร. พรชัย นาคสีทอง

4. ปีการศึกษา/ ภาคการศึกษา/ กลุ่มผู้เรียน

ปีการศึกษา 2567 / ภาคการศึกษาต้น / ชั้นปี 3

5. สถานที่เรียน

วันศุกร์ เวลา 13.00 – 17.10 น. ณ อาคาร SC ห้อง SC529

6. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด

วันที่ 15 พฤษภาคม 2567

หมวดที่ 2 จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

1. จุดมุ่งหมายของรายวิชา

เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้/มีความสามารถ/สมรรถนะที่ต้องการด้านต่าง ๆ

CLO1 เพื่อให้บัณฑิตมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาด้านต่างๆ ของภาคใต้

CLO2 เพื่อให้บัณฑิตตระหนักถึงความสำคัญของภาคใต้ในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของประวัติศาสตร์ชาติ

CLO 3 เพื่อเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะการลงเก็บข้อมูลภาคสนามตามระเบียบวิธีทางประวัติศาสตร์มาใช้สำหรับการศึกษาประวัติศาสตร์ภาคใต้

2. วัตถุประสงค์ของรายวิชา

เพื่อให้บัณฑิตมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาด้านต่างๆ ของภาคใต้และได้ฝึกทักษะการเก็บข้อมูลภาคสนามในพื้นที่ภาคใต้ของประเทศไทย ตามหลักวิพากษ์วิธีทางประวัติศาสตร์

หมวดที่ 3 ลักษณะการดำเนินการ

1. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา

ภาคบรรยาย	ภาคปฏิบัติ	การศึกษาด้วยตนเอง
30 ชั่วโมง/ภาคเรียน	30 ชั่วโมง/ภาคเรียน	75 ชั่วโมง/ภาคเรียน

คำชี้แจง : ภาคการศึกษาคิดเป็นไม่น้อยกว่า 15 สัปดาห์

2. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์และช่องทางที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่ผู้เรียนเป็นรายบุคคล

4 ชั่วโมง/สัปดาห์ (ทุกวันพุธ เวลา 13.00 – 15.00 น. ณ ห้อง 13526)

หมวดที่ 4 แผนการสอนและการประเมินผล

1. แผนการสอน

สัปดาห์ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง		กิจกรรมการเรียน การสอน สื่อที่ใช้	ผู้สอน
		บรรยาย	ปฏิบัติ		
1	<ul style="list-style-type: none"> - แนะนำรายวิชา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เอกสารตำราเรียน - ข้อตกลงในการเรียนและการประเมินผล การเรียน - ทดสอบความรู้ก่อนเรียนเพื่อวัดความพร้อมของนิสิต 	2	2	กิจกรรมการเรียน <ul style="list-style-type: none"> - แนะนำรายวิชา - อธิบายกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล - นิสิตทดลองสืบค้น - พูดคุยกำหนดข้อตกลงต่าง ๆ ใน การเรียน - รับฟังความคิดเห็น ของผู้เรียน สื่อที่ใช้ <ul style="list-style-type: none"> - มคอ.3 - power point 	ผศ.ดร.พรชัย นาคสีทอง
2 - 4	<ul style="list-style-type: none"> - ภูมิทัศน์ของประวัติศาสตร์ภาคใต้ในบริบทประวัติศาสตร์ไทยและประวัติศาสตร์โลก - สถานภาพความรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นภาคใต้ - ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภูมินิเวศท้องถิ่นภาคใต้ - พื้นฐานความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบวิธีทางประวัติศาสตร์ - หลักการเก็บข้อมูลภาคสนามกับการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นภาคใต้ - ฝึกลงภาคสนาม 	6	6	กิจกรรมการเรียน <ul style="list-style-type: none"> - อภิปรายแลกเปลี่ยนในชั้นเรียน - ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง - ลงพื้นที่ภาคสนาม สื่อที่ใช้ <ul style="list-style-type: none"> - Power Point - เอกสารและข้อมูลหมวด 6 	ผศ.ดร.พรชัย นาคสีทอง/ วิทยากรผู้ทรง คุณวุฒิ

สัปดาห์ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง		กิจกรรมการเรียน การสอน สื่อที่ใช้	ผู้สอน
		บรรยาย	ปฏิบัติ		
				- โครงการบริการ วิชาการฯ	
5 - 6	ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ ท้องถิ่นภาคใต้สมัยก่อนประวัติศาสตร์และ พัฒนาการของชุมชนและเมืองโบราณใน ท้องถิ่นภาคใต้	4	4	กิจกรรมการเรียน - อภิปราย แลกเปลี่ยนใน ชั้นเรียน - ศึกษาค้นคว้า ด้วยตนเอง - ลงพื้นที่ ภาคสนาม สื่อที่ใช้ - Power Point - เอกสารและข้อมูล หมวด 6 - โครงการบริการ วิชาการฯ	ผศ.ดร.พรชัย นาคสีทอง/ วิทยากรผู้ทรง คุณวุฒิ
7 - 9	ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ ท้องถิ่นภาคใต้สมัยพุทธศตวรรษที่ 20 – ต้นพุทธศตวรรษที่ 25	6	6	กิจกรรมการเรียน - อภิปราย แลกเปลี่ยนใน ชั้นเรียน - ศึกษาค้นคว้า ด้วยตนเอง - ลงพื้นที่ ภาคสนาม สื่อที่ใช้ - Power Point - เอกสารและข้อมูล หมวด 6 - โครงการบริการ วิชาการฯ	ผศ.ดร. พรชัย นาคสีทอง วิ ทย า กร ผู้ทรงคุณวุฒิ

สัปดาห์ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง		กิจกรรมการเรียน การสอน สื่อที่ใช้	ผู้สอน
		บรรยาย	ปฏิบัติ		
10-11	ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่นภาคใต้สมัยใหม่	4	4	กิจกรรมการเรียน - อภิปราย แลกเปลี่ยนใน ชั้นเรียน - ศึกษาค้นคว้า ด้วยตนเอง - ลงพื้นที่ ภาคสนาม สื่อที่ใช้ - Power Point - เอกสารและ ข้อมูลหมวด 6 ภาคสนาม/พื้นที่ทาง ประวัติศาสตร์ ลุ่ม ทะเลสาบสงขลา/ลง พื้นที่/แหล่งข้อมูล โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน	ผศ.ดร. พรชัย นาคสีทอง /ผู้ทรงคุณวุฒิ
12-13	ประเด็นสำคัญในประวัติศาสตร์ท้องถิ่นภาคใต้ร่วมสมัย	4	4	กิจกรรมการเรียน - ศึกษาค้นคว้า ด้วยตนเอง - ภาคสนาม สื่อที่ใช้ - โครงการฯ การ ใช้ชุมชนเป็น ฐาน/ฯ นวัตกรรม ของ หลักสูตร - เอกสารและ ข้อมูลหมวด 6	ผศ.ดร.พรชัย นาคสีทอง / ผู้ทรงคุณวุฒิ

สัปดาห์ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง		กิจกรรมการเรียน การสอน สื่อที่ใช้	ผู้สอน
		บรรยาย	ปฏิบัติ		
14-15	ประวัติศาสตร์สังคม วัฒนธรรมและภูมิ ปัญหาท้องถิ่นภาคใต้ในชีวิตประจำวัน	4	4	กิจกรรมการเรียน - อภิปราย แลกเปลี่ยนใน ชั้นเรียน - ศึกษาค้นคว้า ด้วยตนเอง - ภาคสนาม สื่อที่ใช้ - Power Point - โครงการฯ การ ใช้ชุมชนเป็น ฐาน/ฯ นวัตกรรม นกรรมของ หลักสูตร - เอกสารและ ข้อมูลหมวด 6	ผศ.ดร.พรชัย นาคสีทอง และวิทยากรผู้ ทรงคุณวุฒิ
16	สอบปลายภาค				
17					
รวม		30	30		

2. แผนพัฒนาประสิทธิภาพรายวิชา (ระบุได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1. จัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐานไม่น้อยกว่าร้อยละ 25 ของระยะเวลาทั้งหมดของรายวิชา
- 2. จัดการเรียนรู้ร่วมกับสถานประกอบการ องค์กร หรือหน่วยงาน
- 3. จัดการเรียนรู้เชิงรุก
- 4. รายวิชาส่งเสริมทักษะผู้ประกอบการของผู้เรียน
- 5. รายวิชาก่อให้เกิดนวัตกรรมของผู้เรียน โดยมีหนังสือรับรองการใช้ประโยชน์จากหน่วยงาน
- 6. จัดการเรียนรู้ผ่านช่องทางออนไลน์ (online) ร่วมกับ ในที่ตั้ง (on-site)
- 7. มีการพัฒนาสื่อการสอนแบบออนไลน์โดยผ่าน TSU MOOC
- 8. เปิดเผยคะแนนเก็บก่อนการสอบปลายภาค

- 9. ส่งระดับขึ้นตามเวลาที่กำหนด โดยไม่มีข้อผิดพลาด
- 10. มีการทวนสอบรายวิชาในระบบของคณะฯ
- 11. อื่น ๆ ระบุ .....

3. แผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ลำดับ	หัวเรื่อง/ประเด็น/รายละเอียด	วิธีการประเมิน/ลักษณะการประเมิน	สัปดาห์ที่ประเมิน	คะแนน
1	ภูมิทัศน์ สถานภาพความรู้ ภูมิ นิเวศและระเบียบวิธีทาง ประวัติศาสตร์ การเก็บข้อมูล ภาคสนามและการลงภาคสนาม	ประเมินจากมอบหมายงาน การอภิปราย การวิเคราะห์ และพฤติกรรมในชั้นเรียนและ การสังเกตพฤติกรรมการเข้า ร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน/ ภาคสนาม	2-5	10
2	ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นภาคใต้ สมัยก่อนประวัติศาสตร์และ พัฒนาการของชุมชนและเมือง โบราณในท้องถิ่นภาคใต้	ประเมินจากมอบหมายงาน การอภิปราย การวิเคราะห์ และพฤติกรรมในชั้นเรียนและ การสังเกตพฤติกรรมการเข้า ร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน/ ภาคสนาม	5 - 6	10
2	ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นภาคใต้สมัย พุทธศตวรรษที่ 20 – ต้นพุทธ ศตวรรษที่ 25	ประเมินจากมอบหมายงาน การอภิปราย การวิเคราะห์ และพฤติกรรมในชั้นเรียนและ การสังเกตพฤติกรรมการเข้า ร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน/ ภาคสนาม	7 - 9	10
3	ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นภาคใต้ สมัยใหม่	ประเมินจากมอบหมายงาน การอภิปราย การวิเคราะห์ และพฤติกรรมในชั้นเรียนและ การสังเกตพฤติกรรมการเข้า ร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน/ ภาคสนาม	10 - 11	10
4	ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นภาคใต้ร่วม สมัย	ประเมินจากมอบหมายงาน การอภิปราย การวิเคราะห์	12 - 13	10

ลำดับ	หัวข้อเรื่อง/ประเด็น/รายละเอียด	วิธีการประเมิน/ลักษณะการประเมิน	สัปดาห์ที่ประเมิน	คะแนน
		และพฤติกรรมในชั้นเรียนและการสังเกตพฤติกรรม การเข้า ร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน/ภาคสนาม		
5	ประวัติศาสตร์สังคม วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นภาคใต้ในชีวิตประจำวัน	ประเมินจากมอบหมายงาน การอภิปราย การวิเคราะห์ และพฤติกรรมในชั้นเรียนและการสังเกตพฤติกรรม การเข้า ร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน/ภาคสนาม	14 - 15	20
6	สอบประมวลความรู้เนื้อหาทั้งหมด		16 - 17	30
คะแนนรวม				100*

หมายเหตุ : * รายละเอียดของหลักเกณฑ์ในการวัดการประเมินผลจะพุดคุย / แลกเปลี่ยนความเห็นและตกลงกันในสัปดาห์แรกของการเรียนการสอน

วิธีการตัดเกรด อิงเกณฑ์ (FIX-Rate)
 อิงกลุ่ม (T-Score)

การกำหนดช่วงคะแนนของเกรด

เกรด	A	B+	B	C+	C	D+	D	E/F
ช่วงคะแนน	≥80	≥75	≥70	≥65	≥60	≥55	≥50	≥0

หมวดที่ 5 ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

1. ตำรา เอกสารหลัก และข้อมูลสำคัญ

พรชัย นาคสีทอง. (2562). “ภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์ท้องถิ่นภาคใต้” ในเอกสารประกอบการสอน ชุดวิชาท้องถิ่นไทย. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

พรชัย นาคสีทอง. (2562). “วัฒนธรรมและประเพณีของท้องถิ่นภาคใต้” ในเอกสารประกอบการสอน ชุดวิชาท้องถิ่นไทย. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

มอนเตซานโน, ไมเคิล เจ. (2560). ไทยใต้ มลายูเหนือ : ปฏิสัมพันธ์ทางชาติพันธุ์บนคาบสมุทรแห่งความหลากหลาย. นครศรีธรรมราช : มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์.

ยงยุทธ ชูแว่น และคณะ. (2548). บทสังเคราะห์เศรษฐกิจชุมชนหมู่บ้านบริเวณลุ่มทะเลสาบสงขลาในมิติประวัติศาสตร์. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

สงบ ส่งเมือง. (2532). ประวัติศาสตร์ทักษิณ (ภาคใต้). สงขลา : ภาควิชาประวัติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา.

สารูป ฤทธิ์ชู. (2552). 100 ปีการเมืองท้องถิ่นลุ่มทะเลสาบสงขลา : ประวัติศาสตร์ฐานที่มั่นแห่งพรรคการเมืองในภาคใต้. กรุงเทพฯ : สำนักงานสนับสนุนการวิจัย.

2. เอกสารและข้อมูลแนะนำ

เก่งกิจ กิติเรียงลาภ. (2561). แผนที่สร้างชาติ: รัฐประชาชาติกับการทำแผนที่หมู่บ้านไทยในยุคสงครามเย็น. กรุงเทพฯ : Illuminations Editions.

ฉัตรทิพย์ นาถสุภา และ พูนศักดิ์ ธานีกรประดิษฐ์. (2540). เศรษฐกิจหมู่บ้านภาคใต้ฝั่งตะวันออกในอดีต. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์สร้างสรรค์.

ชลีพร วิรุณหะ. (2551). บุหงารายา:ประวัติศาสตร์จากคำบอกเล่าของชาวมลายู. กรุงเทพฯ:ศักดิ์โสภากการพิมพ์. ทวีศักดิ์ เผือกสม. (2560). วงศาวทยาของอิเหนา : ปัญหาเรื่องถิ่น ความสิ้นไหลของสัญญาและการเดินทางสู่โลกของป็นหยา. กรุงเทพฯ : ยิปซี กรุ๊ป.

ธงชัย วินิจจะกุล. (2556). กำเนิดสยามจากแผนที่ ประวัติศาสตร์ภูมิกายของชาติ แปลจาก Siam Mapped: A History of the Geo-Body. กรุงเทพฯ : คบไฟ : อ่าน.

ธิดา สาระยา. (2539). ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : เมืองโบราณ.

ปิ่นแก้ว เหลืองอร่ามศรี. (2561). อัตลักษณ์เอกสาร : วงศาวทยาการควบคุมประชากรของรัฐไทย. เชียงใหม่ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

พัชลินจ์ จินนุ่น. (2555). ลักษณะเด่นและบทบาททางสังคมของวรรณกรรมคำสอนภาคใต้ “ฉบับพิมพ์เล่มเล็ก” วิทยานิพนธ์ สาขาภาษาไทย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พิเชฐ แสงทอง. (2546). ศึกษาลักษณะเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนชาวนาบริเวณลุ่มทะเลสาบสงขลาในวรรณกรรมนิราศ. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (ไทยศึกษา) มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ยงยุทธ ชูแว่น (บก.). (2550). คาบสมุทรไทยในราชอาณาจักรสยาม: ประวัติศาสตร์ตัวตนของภาคใต้สมัยอยุธยาถึงต้นรัตนโกสินทร์. กรุงเทพฯ : นาคร.

วุฒิชัย มูลศิลป์ และสมโชค อ่องสกุล (บรรณาธิการ). (๒๕๒๔). มณฑลเทศาภิบาล : วิเคราะห์เปรียบเทียบ. กรุงเทพฯ : สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย.

สงบ ส่งเมือง. (2546). เศรษฐกิจชุมชนหมู่บ้านภาคใต้ในรอบห้าทศวรรษที่ผ่านมา. กรุงเทพฯ: มูลนิธิวิถีทรรศน์.

สุธิวงศ์ พงศ์ไพบูลย์. (2544) โครงสร้างและพลวัตวัฒนธรรมภาคใต้กับการพัฒนา. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย. DOI : <https://doi.nrct.go.th/ListDoi/listDetail?>

สารูป ฤทธิชู. (2543). ตามรอยช้างแลได้. กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Phasuk, Santanee & Stott, Philip. (๒๐๐๔). Royal Siamese Maps : War and Trade in Nineteenth Century Thailand. Bangkok : Rover Books.